



**A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !**

A Fővárosi Bíróság

a dr. Zétényi Zsolt ügyvéd (1076. Budapest, Zichy u. 22.) által képviselt

**MAGYAR FERENCNÉ** lakos felperesnek

a dr. Simits Iván ügyvéd (1064. Budapest, Izabella u. 66. fsz. 1.) által képviselt

**NÉPSZABADSÁG ZRT** (1034. Budapest, Bécsi út 122-124.) alperes ellentétes

személyiségi jog megsértése miatt indított perében meghozta a következő

**Í T É L E T E T :**

A bíróság megállapítja, hogy az alperes azzal, hogy az általa kiadott Népszabadság c. napilap

- 2007. július 14-i számában, „A hivatali visszaélés vagy háborús bűntett?” c. cikkben, illetve
- 2007. július 28-i számában „Az új emléktábla Ságvári Endrének” c. cikkben

valótlanul állította, hogy Kristóf László kommunista ellenállókat halálra kintzett volna megsértette a felperesnek az elhunyt hozzátartozója emlékéhez fűződő kegyeleti jogait.

A bíróság az alperest eltiltja a további jogsértéstől.

A bíróság kötelezi az alperest, hogy elégtétel adásaként az ítélet rendelkező részét kommentár nélkül tegye közzé az általa kiadott Népszabadság c. lapban, a 2006. július 28-i cikkel azonos helyen és betűszedéssel, 15 napon belül és a megállapított jogsértésért fejezze ki sajnálkozását.

A bíróság kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 250.000.-Ft, azaz kétszázötvenezer forint tőkét.

A bíróság ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasítja.

A bíróság kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 30.000.-Ft, azaz

harmincezer forint perköltséget.

A tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt 48.000.-Ft, azaz negyvennyolcezer forint illetékből a felperes **28.000.-Ft**, azaz huszonnyolcezer forintot, az alperes pedig **20.000.-Ft**, azaz húszezer forintot köteles a Magyar Államnak megfizetni, külön felhívásra.

Az ítélet ellen a kézbesítéstől számított 15 napon belül van helye fellebbezésnek, melyet ennél a bíróságnál kell három példányban előterjeszteni.

Fellebbezés esetén a Fővárosi Ítéletábla előtt a jogi képviselő kötelező.

A fellebbezési határidő lejártá előtt a peres felek kérhetik, hogy a fellebbezést a másodfokú bíróság tárgyaláson kívül bírálja el.

Ha a fellebbezés csak a perköltség nagyságára, vagy viselésére, a teljesítési határidőre, a kamatfizetési kötelezettségre, a kamat mértékére, vagy az állam által előlegezett költség viselésére vonatkozik, illetőleg ha a fellebbezés csak az ítélet indokolása ellen irányul, bármelyik fél kérheti, hogy a fellebbezést a másodfokú bíróság tárgyaláson bírálja el.

## INDOKOLÁS

A felperes néhai testvérét, Kristóf Lászlót a Budapesti Katonai Bíróság B. 1065/1959.számú, 1959. szeptember 12-én kelt ítéletével bűnösnek mondta ki emberek törvénytelen megkínzása és kivégzése által elkövetett háborút büntetvényben, fogolyszökés büntetvényével halmozottan elkövetett hatósági közeg elleni erőszak büntetvényében, ezért őt halálbüntetésre és teljes vagyonekobzásra ítélte. A Magyar Népköztársaság Legfelsőbb Bíróságának Katonai Tanácsa a Katf.Kt. 094/1959. számon, 1959. november 25-én kelt ítéletével az I. fokú ítéletet helybenhagyta. A felperes néhai testvérét az ítéletek alapján kivégezték.

Az alapügyben eljáró bíróságok határozatai ellen hozzátartozóként a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet. A Katonai Főügyészség a felülvizsgálati indítványban foglaltak egy részével egyetértett. Indítványozta, hogy az LFB a felperes néhai testvérét az emberek törvénytelen kivégzése által elkövetett háborús bűntett miatt emelt vád alól mentse fel. Egyebekben pedig az alapügyben hozott határozatokat hatályukban tartsa fenn. A felülvizsgálati eljárásban az LFB 2006. március 6-án hozott döntést. Az LFB Bfv. X. 1185/2005./2. sz. ítéletével Kristóf Lászlót az emberek törvénytelen kivégzése által elkövetett háborús bűntett miatt emelt vád alól felmentette, az emberek törvénytelen megkínzása által elkövetett háborús bűntettként értékelt cselekményeket pedig négyrendbeli hivatali hatalommal visszaélés büntetvényének minősítette. Emiatt, valamint a fogolyszökés büntette és hatósági közeg elleni erőszak büntette miatt indított büntető eljárást megszüntette. Az LFB ezen döntése közfigyelmet keltett. Az alapügyben sértettként szereplő Pintér Mariann személyiségi jogi pert kezdeményezett a döntés miatt az LFB ellen. Abban a perben annak kimondását kérte, hogy az LFB bíróság megsértette az ő személyiségi jogait akkor, amikor a felperes néhai testvérenek sérelmére is elkövetett cselekményét átminősítette és azzal kapcsolatban az eljárást megszüntette. Pintér Mariann az LFB 2006-os ítéletének hatályon kívül helyezésére is igényt tartott az általa kezdeményezett személyiségi jogi perben.

A Pintér Mariann által kezdeményezett személyiségi jogi perben a Fővárosi Bíróság I. fokon 2007. július 13-án tartott tárgyalást és egyben ítéletet is hozott. A tárgyalásról 2007. július 14-én számolt be a Népszabadság c. napilap „Hivatali visszaélés volt háborús bűntett?” címmel. A cikk szerzője

Lencsés Károly volt. A cikk kiemelten szedett alcíme a „Ütötték, verték, cigarettával égették – a csendőr áldozata hiába vár az elégtételre – volt. A cikk úgy ismertette a tárgyaláson történeteket, hogy az ott született elutasító bírósági döntés azt is jelentette, hogy a bíróság „Nem adott elégtételt a felperest egykoron csaknem halálra kínozó csendőr ellen 1959-ben hozott ítélet hatályon kívül helyezése miatt”. A cikk ismertette az ott eljáró felperes keresetének lényegét. Ebből azt is rögzítette, hogy Kristóf László a kínzások aktív résztvevője volt, csendőrként. A cikk ismertette az LFB 2006.-os határozatának lényegét is. A cikk ismertette az ott eljáró felperes jogi képviselőjének álláspontját arról, hogy Kristóf Lászlót az akkor hatályos szabályok szerint megalapozottan ítélték el, mert tetteise vagy részese volt a törvénytelen kivégzéseknek, a háború ellen fellépő emberek meggyilkolása egyértelműen a háborús célkitűzések érdekében vagy azokkal összefüggésben történt. A cikk az LFB 2006. ítéletének interpretációjaként közölte azt, hogy az LFB arra a következtetésre jutott, hogy a meglehetősen hézagos tényállás alapján a háborús cél nem bizonyítható, bár nem vitatta, hogy a csendőrök tevékenységének „eredményeként” elfogott ellenállók többsége megsemmisítő táborba került. A cikk ismertette az LFB ítélete indokolásának azon részét is, hogy a tényállásból nem derült ki, hogy a négy személy megkínzása milyen súlyú, mértékű volt, elegendő volt-e háborús bűncselekmény megállapításához. A cikk ugyancsak közli az ott eljáró felperes jogi képviselőjének érvelését annyiban, hogy a „bizonytalan súlyú kínzásokba hárman belepusztultak”. A cikkben az is szerepelt, hogy a 2007. júliusi tárgyalás felperese kínzatásának minden pillanatára emlékszik, ütötték, verték, testét cigarettával égették, villanyozták. Ez utóbbi „kezelést” saját kívánságára Kristóf csendőr alkalmazta. A cikkben Pintér Mariann előadása alapján szerepelt az, hogy a megkínzott személyt nőiességében is meggyalázták és olyan súlyos traumát szenvedett, hogy soha nem ment férjhez, egész élete kisiklott. Ehhez képest egyetlen elégtételt számára az 1959-es ítélet szolgáltatott. A cikk végül ismertette Pintér Mariann keresetének legfőbb elemeit. Az ott alperesként szereplő LFB erre adott reagálását, majd az ott született I. fokú – elutasító – ítélet lényegét. Az elutasító ítélethez a cikk kommentárt fűzött annyiban, hogy ténykérdés az, hogy „Egy csendőr közreműködött három ember halálra kínzásában, a negyedik pedig életre szólóan viseli az embertelen szadizmus nyomait. A csendőr – legalább posztumusz – elégtételt kapott. Pintér Mariann hová fordulhat?”.

A jelen per felperese a cikkben foglaltak miatt helyreigazítási kérelemmel fordult a Népszabadság Szerkesztőségéhez. Miután kérelmének nem tettek eleget, sajtóhelyreigazítási keresetet nyújtott be a lappal szemben. Ezt a keresetet a Fővárosi Bíróság 19.P. 24.231/2007./5. sorszámú ítéletével 2007. szeptember 10-én elutasította. Ezt az elutasító ítéletet később a felperes fellebbezése nyomán a Fővárosi Ítéltábla teljes egészében helybenhagyta. A felperes a sajtóhelyreigazítással együtt nyújtotta be személyiségi jogi igényét. Miután a jogszabály a sajtóhelyreigazítás és személyiségi jogi igény együttes tárgyalását tételesen kizárja, a bíróság a személyiségi jogi igény tárgyalását a sajtóhelyreigazítási igény tárgyalásától elkülönítette.

2007. július 28-án újabb cikk jelent meg a Népszabadság c. napilapban, amely Ságvári Endre emléktáblájának leleplezéséről tudósított. Az emléktáblát korábban ismeretlen tettes összetörte és ezt állították helyre. Ságvári Endre személye annyiban kapcsolódott a felperesi hozzátartozó tevékenységéhez, hogy a már említett perben, többek között Ságvári Endre lelövését tulajdonították neki. Erről állapította meg az LFB, hogy ez a vádpont teljességgel megalapozatlan, mert nem ő lötte le Ságvári Endrét. Az új emléktábla avatása kapcsán írta az „Új emléktábla Ságvárinak” c. cikk szerzője azt a cikkben, hogy „A Ságvári meggyilkolása miatt kivégzett egykori csendőrnemzedék elleni népbírósági ítéletet az LFB hatályon kívül helyezte, mert az 1959-ben kivégzett Kristóf László nem lehetett a kommunista ellenálló gyilkosa. Részt vett viszont egykori kommunisták halálra kínzásában, amit a bíróság hivatali visszaélésnek minősített, ez a cselekmény az eredeti ítélet meghozatalakor már elévült. Más vélemények szerint viszont ez háborús bűncselekménynek minősül, ezért Kende tegnap a halálos ítélet hatályon kívül helyezéséről döntő Legfelsőbb bírósági

tanács tagjait lemondásra szólította fel”. Dr. Kende Péter Pintér Mariann egyik jogi képviselőjeként járt el a 2007-es személyiségi jogi perben.

A felperes néhai Kristóf László hozzátartozójaként történelmi elégtételként értékelte az LFB 2006-os részben rehabilitáló határozatát. Erről lakókörnyezetében is tudtak. Testvére emlékére egyházi szertartást is tartottak. Az LFB határozatával részben ellentétes sajtóközlések ugyanakkor lelkileg súlyosan megviselték. Kórházban is kezelték.

A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy a 2007. július 14-i cikkben az alperes által kiadott Népszabadság c. lapban valótlanul állították, hogy Pintér Mariant a felperes csaknem halálra kínoztta volna. Valótlanul állították, hogy a csendőrök tevékenysége folytán elfogott ellenállók döntő többsége megsemmisítő táborba került volna, illetve valótlanul állították, hogy a felperes néhai hozzátartozója, Kristóf László közreműködött három ember halálra kínzásában. 2007. július 28-i cikk vonatkozásában a felperes azt kérte megállapítani, hogy valótlanul állították, hogy hozzátartozója részt vett volna egykori kommunisták halálra kínzásában, amelyet az LFB hivatali visszaélésnek minősített. A felperes álláspontja szerint ezek a jogsértések megsértették a felperes emberi méltóságához és jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi jogait, illetve néhai hozzátartozója Kristóf László emlékéhez fűződő kegyeleti jogait. Kérte az alperes eltiltását a további jogsértéstől. Kérte elégtételt adó közlemény közzétételére kötelezését. Kérte továbbá az alperest 800.000.-Ft nem vagyoni kártérítés megfizetésére kötelezni, valamint a perköltség megfizetését is kérte. A felperes szerint néhai hozzátartozójáról súlyos valótlanosságokat írtak, amely sokszoros jogsértést jelent és súlyos következményeket okozott a felperes életében.

Az alperes a kereset teljes elutasítását kérte. Álláspontja szerint a felperes saját jóhírnevének, emberi méltóságának megsértéséről érdemben nem lehet beszélni, hiszen a felperes személyéről a cikkek semmilyen állítást nem fogalmaztak meg. Egyebekben előadta, hogy a kereset jogalapja a kegyeleti jog megsértése körében azért hiányzik, mert a cikkek valóságnak megfelelően számoltak be a folyamatban volt eljárások tartalmáról.

### **A bíróság a felperes keresetét kisebb részben találta alaposnak.**

Az Alkotmány 2.§. (1) bekezdése értelmében a Magyar Köztársaság független, demokratikus jogállam. A 7. §. (1) bekezdése szerint a Magyar Köztársaság jogrendszere elfogadja a nemzetközi jog általánosan elismert szabályait, biztosítja továbbá a nemzetközi jogi kötelezettségek és a belső jog összhangját. A 8. §. (1) bekezdése értelmében a Magyar Köztársaság elismeri az ember sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogait, ezek tiszteletben tartása és védelme az állam első rendű kötelessége. Az 54. §. (1) bekezdése szerint a Magyar Köztársaságban minden embernek veleszületett joga van az élethez és az emberi méltósághoz, amelyektől senkit nem lehet önkényesen megfosztani. Az 59.§. (1) bekezdése értelmében a Magyar Köztársaságban mindenkit megillet a jóhírnévhez, a magánlakás sérthetetlenségéhez, valamint a magántitok és a személyes adatok védelméhez való jog. A 61.§. (1) bekezdése szerint a Magyar Köztársaságban mindenkinek joga van a szabad véleménynyilvánításra, továbbá arra, hogy a közérdekű adatokat megismerje, illetőleg terjessze. A (2) bekezdés szerint a Magyar Köztársaság elismeri és védi a sajtó szabadságát.

A Ptk. 75. §. (1) bekezdése értelmében a személyhez fűződő jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani. Ezen jogok a törvény védelme alatt állnak. A 76.§. értelmében a személyhez fűződő jogok megsértését jelenti különösen az egyenlő bánásmód követelményének megsértése, a lelkiismereti szabadság sérelme és a személyes szabadság jogellenes korlátozása, a testi épség, az egészség, valamint a becsület és az emberi méltóság megsértése. A 78.§. (1) bekezdése értelmében a személyhez fűződő jogok védelme kiterjed a jóhírnév védelmére is. A (2) bekezdés szerint a

jóhírnév sérelmét jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó, azt sértő, valótlan tényt állít, híresztel vagy való tényt hamis színben tüntet fel. A 85.§. (1) bekezdése deklarálja azt az alapelvet, hogy a személyhez fűződő jogokat csak személyesen lehet érvényesíteni. A (3) bekezdés szerint meghalt személy emlékének megsértése miatt bírósághoz fordulhat a hozzátartozó, továbbá az a személy, akit az elhunyt végrendeleti juttatásban részesített. Ha a meghalt személy jóhírnévét sértő magatartás közérdekbe ütközik, a személyhez fűződő jog érvényesítésére az ügyész is jogosult.

Az állandó bírói gyakorlat az általános személyiségi jogi perekben is alkalmazza az LFB által eredetileg a sajtóhelyreigazítási eljárásokra nézve kidolgozott kollégiumi állásfoglalásokban rögzített vizsgálati szempontokat. Ennek megfelelően a PK 12. sz. állásfoglalása értelmében a sajtóközleményt a maga egészében kell vizsgálni. A kifogásolt közléseket, kifejezéseket nem formális megjelenésük, hanem valós tartalmuk szerint kell megítélni. A közlemény egymással összetartozó részeit összefüggésükben kell értékelni és az értékelésnél tekintettel kell lenni a társadalmilag kialakult közfelfogásra is. A jogosult személyének megítélése szempontjából közömbös részletek, pontatlanságok, lényegtelen tévedések nem adnak alapot helyreigazításra. Véleménynyilvánítás, értékelés, bírálat, valamint a gazdasági-, társadalmi-, politikai-, tudományos vagy művészeti vita önmagában ugyancsak nem lehet jogsértés megállapításának alapja. A PK 13. sz. állásfoglalás alapján személyiségi jogi igénnyel alapvetően az a személy léphet fel, akinek személyére a sajtóközlemény – nevének megjelölésével vagy egyéb módon – utal, vagy akinek személye a sajtóközlemény tartalmából egyébként felismerhető. A PK 14. sz. állásfoglalás értelmében a sajtóközlemény vitatott tényállításainak valóságát a sajtószerv köteles bizonyítani. Ugyanezen állásfoglalás értelmében a sajtószerv helyreigazítási kötelezettség nélkül, illetve értelemszerűen személyiségi jogi felelősség nélkül beszámolhat valamely büntető ügyben a vádirat tartalmáról, a nyilvános tárgyalásról, illetve a nem jogerős ítéletről. Az állásfoglalás nyomán kialakult újabb bírói gyakorlat arra az álláspontra helyezkedett, hogy bármely nem titkosított eljárás bármely szakaszáról a sajtószerv jogosult beszámolni. A tudósításnak ugyanakkor összhangban kell lennie az adott eljárás állásával, a határozatok tartalmával. Nem fejezhet ki előzetes ítéletmondást és tiszteletben kell tartani az ártatlanság vélelmének alkotmányos alapelvét.

Az Alkotmánybíróság több esetben foglalkozott a szabad véleménynyilvánításhoz való jog tartalmával, terjedelmével, jogi védelmével és korlátaival egyaránt. A 30/1992.(V. 26.) AB számú határozat indokolása kifejti azt, hogy a szabad véleménynyilvánításhoz való jog olyan kiemelt fontosságú alkotmányos alapjog, amely csak kivételesen indokolt esetben korlátozható. Ehhez képest a sajtószabadságot esetlegesen korlátozó rendelkezéseket minden esetben megszorítóan kell értelmezni. Ebben a körben a leginkább részletes okfejtést az Alkotmánybíróság 36/1994.(VI.24.) AB számú határozatának indokolása tartalmazza. Ez elvi jelentőséggel mondja ki azt, hogy a szabad véleménynyilvánításhoz való jog a véleményt annak érték- és igazságtartalmára tekintet nélkül védi. Az Alkotmány a szabad kommunikációt biztosítja és nem a kifejtett vélemény tartalmára vonatkozik a szabad véleménynyilvánítás alkotmányos alapjoga. Ebből a bíróságra nézve az következik, hogy amennyiben a bíróság egy-egy kitételt véleményként értékel, nem vizsgálhatja annak érték- és valóságtartalmát, mert az nem a feladata. A véleményként történő értékeléssel a bíróság nem a kifejtett véleménnyel való azonosulását vagy azzal való szembehelyezkedését fejezi ki, mert az sem a feladata. Az Alkotmánybíróság részletesen foglalkozik az Emberi Jogok Európai Bíróságának vonatkozó gyakorlatával is. Abból fontos alapelvként emeli ki azt, hogy nincs demokratikus társadalom pluralizmus és nyíltság nélkül. A véleménynyilvánítás szabadsága a demokratikus társadalom egyik alapköve, fejlődésének egyik feltétele. E szabadság az olyan gondolatok, információkat, elveket és nézeteket is megilleti, amelyek sértőek, meghökkentőek vagy aggodalmat keltenek.

Az Alkotmány a véleménynyilvánítási szabadság megfogalmazásánál nem tesz kifejezett különbséget tényközlés és értékítélet között. A véleménynyilvánítási szabadság alapvető célja annak a lehetőségnek a biztosítása, hogy az egyén mások véleményét formálja, meggyőzzön másokat saját álláspontjáról. A véleménynyilvánítás szabadsága ezért általában mindenféle közlés szabadságát magában foglalja, mégpedig függetlenül a közlés módjától és értékétől, erkölcsi minőségétől és többnyire valóságtartalmából is. Önmagában valamely tény közlése is véleménynek minősülhet, hiszen magának a közlésnek a körülményei is tükrözhetnek véleményt, azaz a véleménynyilvánítás alkotmányos alapjoga nem korlátozódik csupán az értékítéletekre. Az Alkotmánybíróság ugyanakkor szükségesnek tartja a véleménynyilvánítási szabadság határainak megvonásánál különbséget tenni az értékítélet és a tényközlés között. Az értékítéletre, az egyén személyes véleményére a véleménynyilvánítási szabadság minden esetben kiterjed, függetlenül attól, hogy az értékes vagy értéktelen, igaz vagy hamis, érzelmen vagy észérveken alapul. Szintén alkotmányos oltalom alatt álló emberi méltóság, becsület, jóhírnév azonban az értékítéletben megnyilvánuló véleménynyilvánítási szabadság külső korlátja lehet. A véleménynyilvánítási szabadság nem ilyen feltétlen a tényállítások tekintetében. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a véleménynyilvánítás szabadsága nem terjed ki a becsületsértésre alkalmas valótlan tények közlésére akkor, ha a nyilatkozó személy kifejezetten tudatában van a közlés valótlanságának, vagy foglalkozása, hivatása gyakorlásának szabályai szerint elvárható lett volna tőle a tények valóságtartalmának vizsgálata, de a véleménynyilvánítási alapjog felelős gyakorlásából adódó gondosságot elmulasztotta. A véleménynyilvánítás szabadsága csak a bírálat, jellemzés, nézet és kritika szabadságát foglalja magában, de az alkotmányos védelem nem vonatkozhat a tények meghamisítására. Ezen túlmenően a szabad véleménynyilvánításhoz való jog olyan alkotmányos alapjog, amely csak felelősséggel gyakorolható és a valótlan tények közlésének elkerülése érdekében bizonyos kötelezettségekkel jár a közvélemény alakításában hivatásszerűen részt vevő személyek esetében. A bírói gyakorlat az újságírókat egyértelműen ebbe a személyi körbe sorolja. A bíróság mindezen általános szabályok alapján végezte el a konkrét vizsgálatot.

### **I. Felperes saját jóhírnevének és emberi méltóságának sérelme**

A felperes álláspontja az volt, hogy a felperes néhai hozzátartozójára vonatkozó, általa valótlanak tekintett állítások egyben a felperes saját jóhírnevét, emberi méltóságát, társadalmi megítélését is befolyásolták. Ezen személyiségi jogait sértették. A felperes álláspontja szerint azzal, hogy a felperes által képviselt nézeteket az újság cáfolni igyekezett néhai hozzátartozójának cselekvéseit illetően, a felperes környezetében magát a felperest teheték hiteltelenné. Az alperes álláspontja szerint ugyanakkor a felperes saját személyiségi jogainak sérelmét a jóhírnév megsértése körében, illetve az emberi méltósághoz való jog megsértése körében nem kérheti, mert keresetiségi joga a személyes érintettség hiányában, nincs. Alperesi álláspont szerint a perbeli cikkek felperes személyére semmilyen tartalmú megállapítást nem tettek.

A bíróság ezt a kereseti kérelmet nem találta alaposnak. A bíróság álláspontja hasonlóan a sajtóhelyreigazítási eljárásban elfogadott álláspontjával az, hogy a felperes kizárólag kegyeleti jogainak megsértése körében terjeszthet elő igényt, elhunyt hozzátartozója vonatkozásában. Ténybelileg helytálló az az alperesi állítás, hogy a felperes személyéről a perbeli cikkek semmiféle állítást nem fogalmaznak meg, ezért a felperes jóhírnve és emberi méltósága a cikkek kapcsán nem sérülhetett. A személyes érintettség tekintetében elfoglalt bírósági álláspontot a sajtóhelyreigazítási eljárásban a Fővárosi Ítéltábla is maradék nélkül osztotta. A bíróság álláspontja jelen perben is az, hogy miután a felperesről semmiféle közlést nem tartalmaznak, jóhírneve és emberi méltósága a cikkek kapcsán nem sérülhetett, így ezeket az igényeket a bíróság további vizsgálat nélkül elutasította.

## **II. A felperes kegyeleti jogainak sérelme:**

A bíróság a korábban kifejtett állásponthez képest ebben a vonatkozásban vizsgálhatta érdemben a felperes igényeit, hiszen ő a kegyeleti jogok érvényesítésére jogosult hozzátartozó. Ebben a körben tehát a bíróságnak azt kellett vizsgálnia, hogy Kristóf László cselekvősege körében helytálló megfogalmazásokat alkalmazott-e az alperes a kifogásolt kitételeknél.

### ***II/1. Felperes részvétele Pintér Mariann megkínzásában***

A felperes kifogásolta azt az állítást, hogy néhai hozzátartozója részt vett volna Pintér Mariann megkínzásában. A felperes előadta, hogy Kristóf László 1959-ben is azt vallotta, hogy nem vett részt a kínzásokban. A felperes álláspontja az volt, hogy a jogerős bírósági ítéletet ismertette ebben a körben. A bíróság ezt a kereseti kérelmet nem találta alaposnak. Az LFB 2006. ítélete ugyanis a kínzásokkal kapcsolatban azt a jogi álláspontot foglalta el a büntető eljárásjog sajátosságait is figyelembevéve, hogy a kínzásban való részvételre vonatkozó tényállást az 1959. évi ítéletekhez képest nem változtathatja meg. Az LFB tehát nem állapította meg azt, hogy a felperes néhai hozzátartozója nem vett volna részt négy személy megkínzásában. A jelenleg hatályos büntető ítélet alapján tehát változatlanul fennáll az az ítéleti megállapítás, hogy a felperes néhai hozzátartozója a kínzásokban, így Pintér Mariann megkínzásában is ténylegesen részt vett. Csupán az LFB azt a jogi következtetést fogalmazta meg, hogy a háborús cél bizonyítottságának hiányában kínzásban való részvétel nem háborús büntetés, hanem másként minősülő cselekmény, amelyért 1959-ben már elévülés miatt nem ítélték volna el a felperes hozzátartozóját. Olyan megállapítás azonban nem született az LFB 2006. évi eljárásban, hogy a felperes hozzátartozója nem vett volna részt a kínzásokban. Nincs arra lehetőség, hogy a jelen per bírósága személyiségi jogi per keretei között felülbírálja az LFB által irányadónak elfogadott tényállást, illetve büntetőjogi minősítést. A személyiségi jogi per a társadalmi jogrendszerben elfoglalt helyénél, szerepénél fogva eleve nem alkalmas bármely más jogterületre tartozó jogvita eldöntésében, de még véleményezésében sem. A személyiségi jogi per keretei között jelen per bírósága büntetőjogi ítéletek tényállását és az abból levont következtetéseket nem írhatja felül. A bíróság ilyen körülmények között ezt a kereseti kérelmet elutasította.

### ***II/2. A letartóztatott ellenállók sorsa***

A felperes kifogásolta a kegyeleti jogok körében azt is, hogy az első újságcikkben az szerepelt, hogy az elfogott, illetve megkínzott ellenállók megsemmisítő táborokba kerültek. Az alperes előadta, hogy itt hiányzik a felperes közvetlen érintettsége, másrészt pedig történelmi, történeti kérdéssről, következtetésről van szó. A bíróság ezt a kereseti kérelmet nem találta alaposnak. Helytállónak találta jogilag az alperesi érvelést. A személyiségi jogi pernek nem lehet olyan szerepe, hogy történeti megállapításokat érdemben megvizsgáljon vagy felülbíráljon. Az Alkotmány 70/G. §-ának (2) bekezdése értelmében tudományos igazságok kérdésében dönten, kutatások tudományos értékét megállapítani kizárólag a tudomány művelői jogosultak. Meghaladja a jelen per kereteit annak vizsgálata, hogy az antifasiszta ellenállás résztvevői milyen arányban kerültek náci vagy nyilas megsemmisítő táborokba.

### ***II/3. Halálra kínzásban való részvétel***

A felperes kifogásolta az első cikk vonatkozásában azt a megállapítást, hogy a felperes közreműködött volna három ember halálra kínzásában. A felperes előadta, hogy ilyet az 1959-es törvénytelen és pártállami körülmények között született ítélet sem tartalmazott. A bíróság ebben a vonatkozásban a keresetet megalapozottnak találta a kegyeleti jog megsértése vonatkozásában.

Megállapítható volt ugyanis a korabeli ítéletek és a 2006.-os LFB ítéletek alapján, hogy egyetlen esetben sem állították azt az ítéletek, hogy a felperes által kínzott személyek, illetve akiknek kínzásában a felperesi jogelőd szerepet játszott, a bántalmazás következtében elhunytak volna. Még az eredeti ítélet sem tartalmazott ilyen állítást, illetve ilyen okozati összefüggést. Miután ez a felperesi jogelőd személyének megítélése szempontjából nem jelentéktelen kérdés és ez az állítás objektíve nem valós, a bíróság ebben a körben a jogsértést a Ptk. 84.§. (1) bekezdés a/ pontja alapján a rendelkező rész szerint megállapította.

#### *II/4. A felperesi jogelőd közreműködése emberek halálra kínzásában – 2007. július 28-i cikk.*

A felperes kifogásolta, hogy a második cikkben is valótlanul állították, hogy a felperesi jogelőd részt vett volna kommunisták halálra kínzásában. Csupán ezt az LFB hivatali visszaélésnek minősítette volna. A bíróság az előző pontban kifejtettek alapján ezt az állítást is jogsértőnek, kegyeleti jogot sértőnek találta, ezért a jogsértést ebben a vonatkozásban is megállapította.

### **III. Jogkövetkezmények:**

A bíróság az általa indokoltnak talált esetekben a jogsértést a Ptk. 84.§. (1) bekezdés a/ pontja alapján megállapította. A b/ pont alapján az alperest eltiltotta a további jogsértéstől, ami konkrétan a megállapított jogsértés megismétlésének tilalmát jelenti. A felperes elégtétel adására is kérte kötelezni az alperest. Az elégtétel adása a Ptk. 84.§. (1) bekezdés c/ pontja alapján az ún. objektív jogkövetkezmények körébe tartozik. Ez azt jelenti, hogy amennyiben a bíróság a jogsértést megállapítja, erre irányuló kereseti kérelem esetén az elégtétel adásának valamely formája, elrendelése nem mellőzhető. A konkrét forma tekintetében ugyanakkor a bíróság nincs szorosan kötve a felperes kereseti kérelméhez. A bírói gyakorlat általános alapelve az, hogy a jogsértéssel azonos mértékű nyilvánosságot kell lehetőség szerint biztosítani az elégtétel adásához is. A bíróság ezért a jelen esetben is azt rendelte el, hogy elégtétel adásaként az ítélet rendelkező részét kommentár nélkül tegye közzé az alperes az általa kiadott Népszabadság c. lapban, a második cikkel azonos helyen és betűszedéssel a megadott határidőn belül és a megállapított jogsértésért fejezze ki sajnálkozását.

A felperes ezen túlmenően nem vagyoni kártérítés megfizetésére kérte kötelezni az alperest. (Ptk. 84.§. (1) bekezdés e/ pontja, 355.§. (4) bekezdése) amelynek mértékét 800.000.-Ft-ban kérte meghatározni. Az Alkotmánybíróság 34/1992.(VI.1.) AB számú határozatának indokolása értelmében a személyiségi jogi jogsértés megállapítása önmagában is megalapozza a nem vagyoni kártérítés megítélését. A mérték meghatározása pedig kizárólag a bírói mérlegelés körébe tartozik. A határozat nyomán kialakult bírói gyakorlat úgy foglalt állást, hogy a nem vagyoni kártérítés jogintézménye nem választható el a kártérítés általános szabályaitól. Ez azt jelenti, hogy a személyiségi jogi jogsértés a nem vagyoni kártérítési megítélésének egyik szükséges, de önmagában még nem elégséges feltétele. Ahhoz szükség van arra is, hogy a személyiségi jogi jogsértéssel olyan kár, hátrány keletkezzen, amely csak nem vagyoni kártérítéssel kompenzálható. A bíróságnak ebben a körben figyelemmel kell lennie az eset összes körülményeire, különös tekintettel a jogsértés tárgyi súlyára, a tényleges következményekre és az összecszerűség tekintetében kialakult bírói gyakorlatra is. A bíróság a jelen esetben a jogsértés tárgyi súlyát nem találta kiemelkedőnek, de nem is ítélte azt jelentéktelenné. Miután az ügyben született ítéletek nyilvánossá váltak, ezért bárki annak tartalmáról érdemben meggyőződhet. Nem jelentéktelen kérdés az, hogy valaki olyan típusú magatartást végzett-e amelyek közvetlenül emberek halálához vezettek vagy sem. Tényleges következmények körében Faragó Eszter tanú vallomása állt rendelkezésre, aki teljességgel nem volt érdektelennek tekinthető, hiszen a felperes leányaként, hozzátartozó minőségében tett tanuvallomást. Ezzel együtt a bíróság életszerűnek találta a tanú előadását arról, hogy a lényegileg

rehabilitáló ítéletet követően a részben nem valós tartalmú közlések rendkívül rosszul érintették lelkileg a felperest. A bíróság a nem vagyoni kártérítés mértékének meghatározásánál ugyanakkor figyelembe vette azt, hogy a felperes a teljes kereseti igényhez képest csak kisebb részben lett pernyertes. A bíróság ilyen körülmények között az összes körülmény mérlegelésével a nem vagyoni kártérítés mértékét 250.000.-Ft-ban határozta meg. Ezt meghaladóan ezt a kereseti kérelmet elutasította.

A felperes összességében részlegesen lett pernyertes, ezért a bíróság a perköltség viseléséről a pernyertesség – peresztesség arányának figyelembevételével határozott a Pp. 81.§. (1) bekezdése alapján. A nagyobb részt pernyertes alperes jogi képviselőjének munkadíja a 32/2003.(VIII.22.) IM számú rendelet alapján került megállapításra.

A tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt illeték viseléséről a bíróság a 6/1986.(VI.26.) IM számú rendelet 13.§. (2) bekezdése alapján határozott.

Budapest, 2008. április 8.

**dr. Pataki Árpád s.k.**  
**tanácselnök**

A kiadmány hitelül:

